

**SZCZEGÓŁOWY OPIS PRZEDMIOTU ZAMÓWIENIA (SOPZ)
na wykonanie badania ewaluacyjnego pn.**

*„Ewaluacja ex-ante Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad
i Programu Strategicznego „Błękitny San”*

I. Uzasadnienie realizacji badania

Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad (PSRB) oraz Program strategiczny „Błękitny San (PSBS)”, realizują główne kierunki rozwoju zaktualizowanej Strategii województwa - Podkarpackie 2020, uszczegóławiając jej zapisy w zakresie zapewniającym jak najlepsze wykorzystanie zasobów endogenicznych obszarów, którym są dedykowane, ze szczególnym uwzględnieniem ich specyficznych uwarunkowań.

Program Strategicznego Rozwoju Bieszczad został opracowany z inicjatywy Samorządu Województwa Podkarpackiego wraz z 12 JST zrzeszonymi w Związku Bieszczadzkich Gmin Pogranicza, natomiast Program strategiczny „Błękitny San” został opracowany z inicjatywy Samorządu Województwa Podkarpackiego oraz 48 Jednostek Samorządu Terytorialnego z terenu województwa, położonych wzdłuż całego biegu rzeki San.

PSRB i PSBS w świetle art. 15 Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.) stanowią dokumenty o charakterze operacyjno-wdrożeniowym opracowane w celu wdrażania Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020.

Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 29 kwietnia 2014 roku Uchwałą Nr 343/8171/14 i Uchwałą Nr 344/8171/14 przyjął projekty wyżej wymienionych dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko, a następnie w okresie od 16 maja do 20 czerwca 2014 roku poddał je konsultacjom społecznym.

W zgodzie z dyspozycją zawartą w art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. z późn. zm. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, projekty Programów powinny zostać poddane ewaluacji obejmującej spodziewaną skuteczność i efektywność ich realizacji. Podobny warunek zawarty jest w projekcie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące EFSI, w którym w art. 48 wskazano, iż w celu poprawy jakości przygotowywanych programów operacyjnych, instytucje zarządzające takimi programami powinny przeprowadzać ewaluację ex-ante przed ich wdrożeniem.

II. Cel główny badania

Ewaluacja ex ante, o której mowa w niniejszym SOPZ dotyczy Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programu strategicznego „Błękitny San”, które mają z założenia charakter operacyjno-wdrożeniowy, a stanowią rozwinięcie wymiaru terytorialnego zawartego w Strategii rozwoju województwa - Podkarpackie 2020.

Głównym celem badań i treścią raportów będzie ocena przyjętej w ramach Programów logiki interwencji oraz trafności zaproponowanych rozwiązań programowych. Powinna ona określić zasadność i zakres tożsamości procesu programowania rozwoju społeczno-gospodarczego dla określonego przestrzennie obszaru,

obejmującego JST położone wzdłuż biegu rzeki San oraz w przypadku *PSRB*, obejmującego JST zrzeszone w Związku Bieszczadzkich Gmin Pogranicza, z programowaniem społeczno-gospodarczym w wymiarze regionalnym. W szczególności dotyczy to rezultatu tego programowania, którym są dokumenty mające formę programów strategicznych, wskazujące cele, priorytety i działania rozwojowe. Zwieńczeniem badań ewaluacyjnych, powinny być wnioski i rekomendacje, które mogą przybrać postać propozycji zmian w zapisach *Programów* zwiększających efektywność interwencji, a także w towarzyszącej odpowiednio dokumentowi programowemu *Prognozie oddziaływania na środowisko*.

Mając powyższe na uwadze istotne jest aby Wykonawca znał specyfikę i uwarunkowania społeczno-gospodarcze województwa podkarpackiego, a jednocześnie posiadał niezbędną wiedzę w zakresie planowania rozwoju na poziomie regionalnym.

III. Zakres badania i pytania ewaluacyjne

Przedmiotem ewaluacji ex-ante są projekty *Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad* oraz *Programu Strategicznego „Błękitny San”*.

Zadaniem ewaluatora oprócz odniesienia się do składowych *Programów* i ich treści, jest odpowiedź na sformułowane niżej pytania. Uzyskane odpowiedzi będą stanowić podstawę do konkretyzacji wniosków i rekomendacji w zakresie zmian/usprawnień w *Programach* objętych ewaluacją oraz w konsekwencji w *Prognozie oddziaływania na środowisko Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programu Strategicznego „Błękitny San”*.

Ewaluacja ex-ante obejmie projekty *Programów* przyjęte przez Zarząd Województwa Podkarpackiego Uchwałami Nr 343/8170/14 i Nr 343/8171/14 z dnia 29 kwietnia 2014 roku uwzględniające aktualizacje projektów. Ocenie podlegać będą składowe *Programów* tj.: diagnoza społeczno-gospodarcza obszaru objętego *Programem*, analiza strategiczna, sformułowanie wizji i celu głównego, wskazane kluczowe kierunki i działania strategiczne, zaproponowane przedsięwzięcia priorytetowe o kluczowym znaczeniu dla rozwoju Bieszczad i odpowiednio gmin Błękitnego Sanu, system wdrażania i źródła finansowania oraz przyjęte wskaźniki produktu i rezultatu.

Przygotowane raporty ewaluacyjne – oddzielne dla każdego Programu - powinny zawierać ocenę zakresu i jakości diagnozy oraz trafności opartej na niej analizy strategicznej, a także zasadności wskazanych kluczowych kierunków rozwoju określonych poprzez przyjęte priorytety i założone działania strategiczne. Wykonawca wykorzystując swoją wiedzę i doświadczenie ma za zadanie ocenić trafność i zasadność zaproponowanego systemu wdrażania i wskazanych źródeł finansowania *Programu*, jak również ustalonego systemu monitorowania i ewaluacji opartego na przyjętych wskaźnikach produktu i rezultatu.

Ewaluacja ex-ante *Programu strategicznego „Błękitny San”* i *Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad* jako dokumentów o charakterze operacyjno-wdrożeniowym o znaczeniu wojewódzkim, powinna objąć zwłaszcza badanie powiązania tych *Programów* z przyjętą w dniu 26 sierpnia 2013 roku przez Sejmik Województwa Podkarpackiego *Strategią rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* (Uchwała Nr XXXVIII/697/13) oraz projektem *Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020* (Uchwała Zarządu Województwa z dnia 09.04.2014).

Składową procesu ewaluacji, odpowiednio do każdego Programu, powinny stanowić odpowiedzi na następujące kluczowe pytania ewaluacyjne:

1. Czy *Program* trafnie odpowiada na wyzwania i potrzeby społeczno - ekonomiczne obszaru nim objętego?
2. Czy zaproponowana logika interwencji umożliwi zrealizowanie założonego celu głównego?
3. Czy priorytety i działania strategiczne przyjęte w *Programach* nie pozostają w sprzeczności z najważniejszymi politykami i strategiami na poziomie unijnym, krajowym i regionalnym?
4. Czy wskazane w *Programach* przedsięwzięcia priorytetowe o kluczowym znaczeniu dla obszaru Błękitnego Sanu i obszaru Bieszczad stanowią podstawowe warunki dalszego rozwoju tych obszarów?
5. Czy przyjęty system wdrażania oraz wskazane źródła i instrumenty finansowania gwarantują skuteczność realizacji *Programów*?
6. Czy ustalony w *Programach* system monitoringu i ewaluacji, umożliwia skuteczną i efektywną rejestrację i ocenę efektów jego realizacji, w odniesieniu do terenu „Błękitnego Sanu” i Bieszczad, jak i całego województwa podkarpackiego?

IV. Metodologia i sposób realizacji badania ewaluacyjnego

Badania i oceny zawarte w raportach ewaluacyjnych, oddzielnym dla każdego Programu, powinny dostarczyć Zamawiającemu rzetelnych informacji obejmujących spodziewaną skuteczność i efektywność realizacji *Programu strategicznego „Błękitny San”* i *Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad*.

Proces badawczy i stosowane narzędzia muszą być dobrane przez Wykonawcę w sposób gwarantujący osiągnięcie celu głównego badania. Zgromadzone w procesie ewaluacji dane oraz wiedza ewaluatora powinny doprowadzić do sformułowania w raporcie ewaluacyjnym uzasadnionych merytorycznie wniosków i rekomendacji.

Wykonawca jest zobowiązany do przedstawienia w ofercie proponowanej metodologii badań. Metoda powinna być dostosowana do specyfiki przedmiotu badania i gwarantować osiągnięcie celu badania.

Minimalny zakres źródeł danych podlegających analizie eksperckiej oprócz *Programu strategicznego „Błękitny San”* i *Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad* obejmuje analizę danych zastanych, w tym:

1. Dokumentów strategicznych i programowych:
  - *Wspólne Ramy Strategiczne*.
  - *Umowa partnerstwa*.
  - *Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*.
  - *Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”*.
  - *Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (do roku 2030)*.
  - *Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju*.
  - Zintegrowane strategie rozwoju, w tym zwłaszcza *Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego Regionu, Miasta, Obszary Wiejskie 2010-2020*.
  - *Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do roku 2020. Aktualizacja*.
  - *Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju*.
  - Kluczowe dokumenty strategiczne województwa podkarpackiego tj. *Strategię rozwoju województwa – Podkarpackie 2020* i projekt *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020*.
  - *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa podkarpackiego*.
  - Prognozę oddziaływania na środowisko projektu *Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad*,

- Prognozę oddziaływania na środowisko projektu *Programu strategicznego „Błękitny San”*
  - Powiązane z zakresem przedmiotowym badania Wytyczne i Rozporządzenia Rady, Parlamentu (WE) oraz Komisji Europejskiej.
  - Powiązane z zakresem przedmiotowym badania Wytyczne i Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego.
  - Projekty krajowych programów operacyjnych perspektywy 2014-2020.
- Powyższa lista dokumentów podlegającej analizie nie jest zamknięta i może ulec rozszerzeniu/uzupełnieniu przez Wykonawcę badania.
2. Analizę uwarunkowań społeczno-gospodarczych przeprowadzoną dla województwa podkarpackiego, oraz dla obszarów objętych *Programami*, na podstawie dostępnych danych statystycznych (GUS, EUROSTAT), opracowań, analiz i informacji.

Zamawiający oczekuje od wykonawcy pełnej współpracy m.in. w zakresie:

- uzgadniania wszelkich kwestii związanych z metodologią, w tym konsultowania wykorzystania dodatkowych narzędzi badawczych;
- utrzymywania stałego kontaktu (wyznaczenie osoby/osób do kontaktu roboczego, spotkań roboczych, telefonicznych, poprzez e-mail, pisemnie);
- informowania zamawiającego o zmianach składu osobowego zespołu badawczego;
- bieżącego informowania o pojawiających się trudnościach w realizacji badania oraz przedstawiania rozwiązań pojawiających się problemów,
- przekazywania na każde życzenie zamawiającego dodatkowej, pełnej informacji o stanie realizacji badania;
- konsultowania z zamawiającym wszelkich innych istotnych kwestii związanych z realizacją badania.

V. Sposób prezentacji wyników badania

W wyniku procesu badawczego przygotowane zostaną dwa osobne raporty końcowe z ewaluacji ex-ante dla *Programu strategicznego „Błękitny San”* i *Programu Strategicznego Rozwoju Bieszczad* w wersji elektronicznej (CD-ROM) oraz papierowej w 2 egzemplarzach.

Raporty powinny zostać przygotowane w języku polskim i mieć następującą strukturę:

- (1) streszczenie raportu;
- (2) spis treści;
- (3) wprowadzenie;
- (4) syntetyczny opis zastosowanych metod badawczych;
- (5) opis wyników badania (w tym jako osobna część ogólna ocena projektu *Programu*);
- (6) wnioski i rekomendacje (w tym w formie wariantowej) obejmujące poddany ewaluacji ex-ante *Program* oraz wskazanie następstw ich wprowadzenia w ustaleniach prognozy oddziaływania *Programu* na środowisko.

Zawartość merytoryczna raportu ewaluacyjnego (informacje w formie opisowej) powinna być wzbogacona o elementy graficzne w postaci tabel, wykresów, grafów, map itp. (w miarę możliwości edytowalnych). Zgodnie z zapisami umowy Zamawiający zastrzega sobie prawo do rozpowszechniania przedstawionych przez Wykonawcę materiałów z realizacji badania, zgodnie z zasadą przejrzystości działań administracji publicznej.

VI. Organizacja i harmonogram realizacji badania

Badanie będzie przeprowadzone zgodnie z zaproponowaną metodologią przedstawioną w ofercie, która została wybrana przez Zamawiającego.

Realizacja badania będzie przebiegać zgodnie z następującym harmonogramem:

1. W terminie do 20 dni od podpisania umowy, Wykonawca przedstawi Zamawiającemu projekty raportów ewaluacyjnych w formie elektronicznej (w tym czasie odbędzie się jedno spotkanie konsultacyjne, podczas którego, Wykonawca przedstawi efekty prowadzonych prac, a Zamawiający będzie mógł się do nich odnieść i zgłosić ewentualne uwagi).
2. Zamawiający w okresie do 3 dni roboczych od dostarczenia przez Wykonawcę projektów raportów ewaluacyjnych, ma prawo do złożenia uwag i wniosków obejmujących ich treść, a Wykonawca zobowiązany jest odnieść się do nich w formie pisemnej w ciągu 3 dni od ich otrzymania.
3. Ostateczną wersję raportów ewaluacyjnych w formie drukowanej w 2 egzemplarzach (odpowiednio dla każdego *Programu*) oraz w formie pliku docx na płycie CD-R/DVD-R, Wykonawca dostarczy do siedziby Zamawiającego najpóźniej w dniu 17 grudnia 2014 roku.